

Injektioner, infusioner och smittspridning

Bakgrund och syfte

I Sverige finns ett flertal rapporter om smittspridning av Hepatit B och C mellan patienter. Felaktig hantering av multidosflaskor och återanvändning av engångssprutor misstänks ligga bakom (1, 2, 3).

Syftet med denna lokala anvisning är att förhindra blodsmitta mellan patienter i samband med vård där injektioner eller infusioner ingår.

Basala hygienrutiner

Desinfektera händerna före beredning av läkemedel.

Desinfektera händerna före och efter administrering av läkemedel.

Använd skyddshandskar och skyddskläder vid beredning av antibiotika eller cytostatika, se AFS 2005:05 Cytostatika och andra läkemedel med bestående toxisk effekt.

Lokal för beredning

Beredning och iordningställande av injektionsläkemedel bör ske i lokal som är skild från patientvård eller behandling.

Medicintekniska produkter

Venkateterns lock till injektionsporten bör av aseptiska skäl endast öppnas

i samband med att kateterns läge kontrolleras direkt efter inläggningen och därefter stängas. Vid givande av läkemedel/infusion använd trevägskran eller injektionsventil för att underlätta aseptisk hantering.

Engångssprutor, infusionsaggregat- och sprutor till infusionspumpar får endast användas en gång och aldrig återfyllas. Detta gäller även vid upprepad dos till samma patient.

Användning av kopplingsstycke med backventil mellan infusionsaggregat och infart utgör en risk för att blodöverförda sjukdomar kan spridas mellan patienter. Allt material ska bytas mellan varje patient (4).

Uppdragningskanyl eller sk Spike ska avlägsnas ur läkemedelsampullen efter varje behandlingstillfälle.

Injektionsläkemedel

Välj ampull med injektionsläkemedel som räcker till endast en patient.

Insulin i cylinderampull eller förfyllda insulinpennor ska vara patientbundna. Dela aldrig kanyl eller injektionspenna med någon annan (FASS).

Engångssprutor förfyllda med NaCl (Varudepån) kan med fördel användas vid flushning av i.v. infarter, men får inte användas för beredning av läkemedel. De får heller inte användas till mer än en patient.

Undantag från lokal anvisning

Undantag från lokal anvisning kräver att ansvarig verksamhetschef utfärdar skriftliga riktlinjer för varje enskilt läkemedel. Det ska klart framgå vilka begränsade situationer som avses och hur säkerheten på annat sätt kan garanteras.

Referenser

1. Allander T, Medin C, Jacobsson SH et al. Hepatitis C transmission in a hemodialysis unit: molecular evidence for spread of virus among patients not sharing equipment. *J Med Virol* 1994;43:415-19.
2. Esteban JI, Gomez J, Martell M et al. Transmission of hepatitis C virus by a cardiac surgeon. *N Engl J Med* 1996;334:555-60.
3. Widell A, Christensson B, Wiebe T et al. Epidemiologic and Molecular Investigation of Outbreaks of Hepatitis C Virus Infection on a Pediatric Oncology Service. *Ann Intern Med* 1999;130(2):130-4.
4. Läkemedelsverket. Flerpatientanvändning av slangsystem och sprutor vid kontraströntgen kan innebära risker, 30 aug 2011.